

اصول کاربرد اسپلینت در بیماری‌های التهاب مفصلی

Principles of Splinting in Patients with Arthritis

By: Dr Maryam Farzad
Erfan Shafiee
Dr Houshang Mirzaei
Dr Seyed Ali Hosseini
Dr Fereydoun Layeghi

بیماری التهاب مفصلی یا آرتریت، واژه‌ای است که به‌طور کلی برای توصیف بسیاری از آسیب‌های مفصلی به کار می‌رود که روماتیسم مفصلی و آرتروز از شایع‌ترین آنها می‌باشد. سیر پیشرونده و مخرب این بیماری باعث ایجاد بدشکلی و دفورمیتی‌هایی در مفاصل دست بیماران می‌شود که می‌تواند سبب محدودیت‌های عملکردی در انجام فعالیت‌های روزمره زندگی فرد شود. تشخیص زودهنگام و مدیریت صحیح این آسیب تا حد زیادی محدودیت‌های عملکردی مراجع و دفورمیتی‌های شایع این آسیب را کاهش می‌دهد.

گردآوری:

دکتر مریم فرزاد - عرفان شفیعی - دکتر هوشنگ میرزایی
دکتر سیدعلی حسینی - دکتر فریدون لایقی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصول کاربرد اسپلینت در بیماری‌های التهاب مفصلی

گردآوری:

دکتر مریم فرزاد - عرفان شفیعی - دکتر هوشنگ میرزایی

دکتر سیدعلی حسینی - دکتر فریدون لایقی

عنوان و نام پدیدآور	: اصول کاربرد اسپلینت در بیماری‌های التهاب مفصلی / گردآوری مریم فرزاد ... او دیگران؛ ویراستار ادبی نرگس مرادی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۹۵ص: مصور، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۲-۸۹-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: گردآوری مریم فرزاد، سیدعلی حسینی، هوشنگ میرزایی، عرفان شفیعی، فریدون لایقی.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: آتل و آتل‌بندی (جراحی)
موضوع	: Splints (Surgery)
موضوع	: آرتروز روماتیسم‌گونه -- درمان
موضوع	: Rheumatoid arthritis -- Treatment
موضوع	: مفصل‌ها -- بیماری‌ها -- درمان
موضوع	: Joints -- Diseases-- Treatment
شناسه افزوده	: فرزاد، مریم، ۱۳۵۴ -
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
شناسه افزوده	: University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۷ الف ۶ / آ ۲ RD۷۵۷
رده‌بندی دیویی	: ۵۷۵/۶۱۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۱۶۳۸۵

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

نام کتاب: اصول کاربرد اسپلینت در بیماری‌های التهاب مفصلی

گردآوری: دکتر مریم فرزاد - عرفان شفیعی - دکتر هوشنگ میرزایی - دکتر سیدعلی حسینی - دکتر فریدون لایقی

ویراستار ادبی: نرگس مرادی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۲-۸۹-۱

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ اول: ۱۳۹۷

چاپ: ارشیا

ناشر: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

نشانی: اوین، بلوار دانشجو، خیابان کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تلفکس: ۲۲۱۸۰۰۸۱

با قدردانی از همکاری

● صفحه‌آرا: گروه گرافیکی ارشیا ● طراحی جلد: گروه گرافیکی ارشیا

همه‌ی حقوق نشر برای ناشر محفوظ است؛ هرگونه استفاده از متن به هر صورتی در قالب کتابچه، جزوه، تهیه‌ی CD آموزشی، تهیه نرم‌افزار، استخراج آزمون، ترجمه به دیگر زبان‌ها و استفاده از مطالب کتاب، اشکال، تصاویر و... بدون اجازه‌ی کتبی از ناشر غیر قانونی است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
۷	فصل اول: بررسی اجمالی بیماری‌های التهاب مفصلی
۱۱	فصل دوم: آرتروز
۱۷	فصل سوم: روماتیسم و مداخلات کاردرمانی
۳۱	فصل چهارم: دفورمیتی‌های رایج در بیماری‌های التهاب مفصلی
۳۷	فصل پنجم: استفاده از اسپلینت در بیماری‌های التهاب مفصلی
۷۹	فصل ششم: چکیده مطالب
۸۵	فصل هفتم: الگو اسپلینت‌های مورد استفاده در بیماری‌های التهاب مفصلی
۹۵	واژه‌نامه

مقدمه

اندام‌ها به‌خصوص اندام فوقانی نقش بسزایی در زندگی روزمره انسان‌ها از سحرگاه تا شامگاه دارند و بلافاصله پس از بیدار شدن از خواب تا درست قبل از به خواب رفتن، اندام‌ها به‌ویژه اندام فوقانی کمک و یاور انسان‌اند. به گونه ای که هر اشکال در شکل و یا عملکرد آنها تأثیر بسزایی در جسم و روان انسان دارد و یک اشکال جزئی در دست حتی می‌تواند فرد را گوشه‌گیر و یک فرد اجتماع‌گرا و فعال را به یک فرد کاملاً خنثی تبدیل کند.

از جمله بیماری‌هایی که می‌تواند به‌طور مزمن اندام‌ها را دچار دفورمیتی و بدشکلی کند و هم از جنبه زیبایی و هم از جنبه عملکردی اثرات منفی بسزایی در زندگی فرد مبتلا داشته باشد، بیماری‌های التهاب مفصلی است و کمک به این بیماران می‌تواند مشارکت این بیماران را در زندگی و موقعیت‌های اجتماعی و شغلی آنها را تسهیل نماید و آنها را به زندگی تقریباً عادی برگرداند. آتل یا اسپلینت برای قرار دادن عضو در حالت استراحت، عملکردی و جلوگیری از بدشکلی‌ها و یا اصلاح بدشکلی‌ها تأثیر بسزایی در این بازتوانی دارد.

کتاب حاضر «اصول ساخت اسپلینت در بیماری‌های التهاب مفصلی» که به همت همکار اندیشمند و پر تلاش، جناب آقای عرفان شفیعی تهیه و آماده چاپ گردیده است، می‌تواند کمک شایانی در زمینه بازتوانی این بیماران بنماید و موجب ارتقا سطح علمی فراگیران این دانش شود.

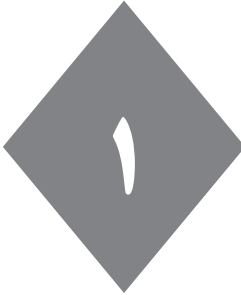
لذا ضمن ارج نهادن به تلاش و پشتکار این همکار محترم، آرزوی موفقیت‌های علمی روزافزون برای ایشان را از درگاه ایزد منان خواستارم.

دکتر مسعود یآوری

فلوشیپ جراحی دست

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

بررسی اجمالی بیماری‌های التهاب مفصلی

واژه‌ی آرتریتیس^۱ یک واژه‌ی یونانی است و از نظر لغوی به معنای التهاب مفصلی می‌باشد. این واژه به عنوان یک واژه‌ی کلی برای بیماری‌های روماتیسمی تلقی می‌شود. بیماری‌های روماتیسمی بیشتر از ۱۰۰ وضعیت یا بیماری را شامل می‌شود که مشخصه‌ی کلی آنها درد و آسیب فیزیکی مفصل و بافت نرم (پوست، عضله، تاندون، لیگامان) به صورت پیشرونده است.

در میان هر پنج فرد بزرگسال، بزرگ‌تر از ۶۵ سال، در امریکا یک نفر به دلیل بیماری‌های روماتیسمی به پزشک مراجعه می‌کند (۱).
با توجه به شیوع این دسته از بیماری‌ها، کاردرمانگرها با جمعیت قابل توجهی از بیماران روماتیسمی که یا به صورت اولیه و یا ثانویه به سایر وضعیت‌ها، مواجه خواهند بود. برای شناخت حیطه‌های ناتوانی و برنامه‌ریزی مداخلات درمانی، لازم است که کاردرمانگرها ویژگی منحصر به هر بیماری را به‌طور دقیق بدانند، علت بروز بیماری را بشناسند، همچنین از داروهایی که برای این بیماران تجویز می‌شود و اثرات آنها اطلاعات کامل داشته باشند (۲).

در این فصل، واژه‌ی "التهاب مفصلی" برای توصیف تمام آسیب‌های سیستم حرکتی با علل ناشناخته استفاده می‌شود که شامل روماتیسم^۱، آرتروز^۲، التهاب مفصلی پسورزیس^۳، دوپویترن^۴، نفرس^۵ و سایر بیماری‌ها می‌باشد.

بدون شک روماتیسم، مهم‌ترین و جدی‌ترین وضعیت در این گروه می‌باشد. بدون توجه به سوگیری جغرافیایی و زن و مرد، شیوع آن در همه جای دنیا زیاد است. با وجود تحقیقات فراوان و داروهای متنوع و زیادی که برای این بیماری در طول دهه‌های گذشته وجود داشته، تا همین اواخر، این وضعیت درمان نشده است اما از اواخر دهه ۹۰ میلادی، داروی جدیدی به نام (anti TNF alpha blocker) در دسترس قرار گرفته است که تأثیر چشم‌گیری در کنترل سیر پیشرفت این بیماری داشته است. استفاده از این دارو شاید به این معنی باشد که به ندرت در آینده دفورمیتی‌های مفصلی جدی، مشابه این وضعیت ببینیم. مقالات اخیر به تأثیرات مثبت داروهای جدید اشاره کرده‌اند، از جمله فاکتورهای مهار کننده نکروز تومور (TNF) و first Interleukin-1 receptor antagonist و همچنین ترکیب این دو (۳).

آرتروز

بیش از ۲۷ میلیون امریکایی درگیر آرتروز هستند که بیشتر آنها بیشتر از ۴۵ سال سن دارند. این بیماری شایع‌ترین بیماری و درگیری مفصلی در جهان است (۴). تخریب ایجاد شده در غضروف مفصلی، منشأ مکانیکی، بیومکانیکی و فاکتورهای سلولی دارد. همچنین ژنتیک نیز می‌تواند در این بیماری نقش داشته باشد.

زنان بزرگ‌تر از ۵۰ سال به‌طور معمول بیشتر درگیر این بیماری می‌شوند. مفاصلی که بیشترین درگیری را در این بیماری دارد، مفاصل انتهایی بین انگشتی^۶ و اولین کارپومتاکارپال^۷ است.

در اندام تحتانی، درگیری بیشتر در زانو و مفصل لگن اتفاق می‌افتد. اگر به دلیل ضعف و درگیری اندام تحتانی، بیمار نیازمند استفاده از عصا و یا واکر باشد، این فعالیت، فشار مضاعفی را بر روی دست‌ها وارد می‌کند (۵).

1. Rheumatoid arthritis (R.A)   2. osteoarthritis   3. psoriatic   4. Dupuytren's disease
5. gout   6. Distal Interphalangeal joint   7. Carpometacarp

لوپوس^۱

لوپوس، یک بیماری خود ایمنی بافت همبند است که از ویژگی‌های آن التهاب، خستگی و ناهنجاری‌های رگ‌های خونی است. از نشانه‌های این بیماری وجود جوش روی صورت (جوش پروانه‌ای شکل)، بین مفاصل بین انگشتی انگشتان، تنه و اندام فوقانی است (۶).

التهاب مفصلی پسوریازیس^۲

این بیماری، وضعیتی است که ترکیب فرم التهابی مفصل همراه با پسوریازیس است. از لحاظ بالینی شبیه روماتیسم است، اما با آسیب‌های پوستی پسوریازیس، تغییرات ناخن و درگیری مفصل دی‌ای‌پی همراه است (۶).

اسکلرودرم یا اسکلروزیس سیستمیک^۳

یک بیماری خودایمنی همراه با تغییرات التهابی و فیبروتیک که می‌تواند عضلات، مفاصل، تاندون‌ها، ارگان‌های داخلی، رگ‌های خونی و پوست را درگیر کند. نشانه‌های اولیه این بیماری سخت شدن و ضخیم شدن پیشرونده پوست که بیشتر در انگشتان قابل مشاهده است. زخم‌هایی نیز می‌تواند در مفاصل پی‌ای‌پی و نوک انگشتان نمایان شود (۶). در این کتب سعی بر معرفی کامل دو وضعیت از وضعیت‌های التهاب مفصلی به‌طور کامل است.

این دو وضعیت شامل روماتیسم و آرتروز می‌باشد که در ادامه به آن‌ها خواهیم پرداخت.

---

1. Systemic Lupus Erythematosus (SLE)
3. Scleroderma, or systemic Sclerosis

2. Psoriatic Arthritis